

si zde samostatnou scénu a h. pravidelně každé pondělí. Mezi členy M. Růžek (1918-1995, pův. jméno Erhard Martin, student lesního inženýrství, od 1963 h. ND), J. Sovák, celkem Činem prošlo do 1948 přes 60 členů, mnozí se profesionalizovali. Často hry začínajících dramatiků (vypsali soutěž), mj. Z. Vavřika, M. Hudce, P. Tkadlece, F. Markupa, B. Kopala, V. Jakešové. 1943 např. lyrické drama Věčný Kychot (D. Papež), Ifigenie (Goethe), lyrické pásmo z próz J. Nerudy Groš chudého (sest. J. Leden) a dvě podobná pásma básníka Mír. Macháčka 1943 Země Yamato, z ukázek poezie japonské, a Melancholický karneval, z poezie španělské. (Hrál tu i student stejného jména M. Macháček, 1922-1991, od 1959 r. i h. ND.) Členy výlučně mladí do 30 let. Do 1943 55 her ve 120 představeních. Repertoár sestavován s vybraným vkusem, insc. lyrického vzepětí, poněkud symbolistní, menší část prvky expresionistické grotesknosti, např. 1944 Ohnivý buben (Marinetti). Soubor postupně několik ocenění, účast na JH a Polic-
kých hrách, mnohé zájezdy. Po uzavření divadel tzv. veřejně

270 / Dramatické studio Čin. Jos. Fanoušek jako Jan Neruda v Groši chudého mladého autora Jiřího Ledna.

zkoušky pouze pro zvané. Od podzimu 1945 Čin pokračoval bez Dědy Papeže a mnoha dalších, kteří přešli k profes. divadlům. Poslední insc. 1947 Periferie (Langer), r. Š. Skalský, v. O. Skalský. Poté se Čin musel vystěhovat z Ženského klubu.

Kinscenaci Fausta:

*Kdo pochybovačně očekával, že ochotníci z ČINU zklamou, zmýlil se. Nejvíce se uplatnil Děda Papež a to skutečně hned trojnásobně: jako představitel Mefista, jako režisér a jako autor výpravy. Na hereckém podání Mefista se ovšem obrátil vzor Eduarda Křohouta, ale nikoliv ke škodě vlastního podání, jež bylo osobitě pročitelné. Herecky znamenitě vytvořila Markétka Líba Zelenková...
jký, Národní Střed.*

1942 v Ženském klubu Ve Smečkách též *Scéna poezie*, amatérský recitační soubor, spolupracoval s nimi i Felix le Breux (později h. Městských divadel pražských).

1942-1944 *družina Jana Horáka* uváděla pořady poezie v Rokoku nebo v Městské knihovně aj.

1942 zal. *Studio Tvorba* jako odbor Družstva spojených umělců, zah. v bývalém Denisově ústavu ve Štěpánské ul., krátce nato se osamostatnilo jako tzv. *Divadlo lidu* v domě Sia v Jánské ul. (Malá Strana) a ještě též rok Tvorba v div. sále Na Zbořenci. Postupně několik mladých r., hl. A. Horal, J. Erka a I. Lana a zejména drg. a r. K. Kraus (*1920, od 1956 ND, poté Divadlo

za branou I, II), hudební spolupráce Ilja Hurník (*1922, hudební skladatel). Zah. 1942 *Vodník* (Erben), *Balada o mrtvém ševci a tanečnici* (Leger), *Zde by měly kvést růže* (Machar). Na Zbořenci do té doby u nás nehraná *Stella* (Goethe), *Noc před Novým rokem* (Tylova úprava), r. Kraus, vrchol insc. práce, stylová jednota, intelektuálně ostré vyhocení ideje hry. 1943 např. *Svatý prorok* a spol. (K. Pražáková). 1943 se rozpadlo a většina členů přešla do *Nového souboru* ve Smetanově muzeu.

1942 *Divadélko na dlani*, mladá scénka DrO N-klubu zaměřeného na pěstování původní literární tvorby, h. v sále Osvětového odboru ve Štěpánské ul. Ved., r. a h. Jar. Štercl (1919-1966, později kabaretní h., populární komik), zah. *Ženichové* (Macháček), vrcholem 1943 *Lišák Pseudolus*, *Komedie z Epidamu* (Menaechmi, Plautus), „v níž Štercl rozpoutal bujný ohňostroj režisérských a hereckých nápadů a špičků působících bezmála recesisticky“.

1943 zal. studio *D-Tvář*, vedl básník K. Bednář (1912-1972), sídlo v sále Osvětového odboru ve Štěpánské ul., hl. původní hry autorů ze svého středu. 1943 *Příběh líbezný Sen Nin*, adaptace staré čínské báje přesazené do japonského prostředí (úprava básník K. Broukal, člen DS), r. Z. Krippner-Čapek, poté satira na měšťáctví *Rodinka* (J. Sup). Všechny insc. vyvážená r. a solidní herectví. Začínal zde např. J. Sovák (1920-2000, od 1966 h. ND).

1943 zal. div. kolektiv *Tvar*, hrál v suteréně výstavní síni Svazu českého díla na Národní třídě. Tvorba na pomezí mezi herecky ztvárněným „dramatickým divadlem“ a recitovaným „divadlem poezie“, ochotníci, konzervatoristé a zač. mladí herci. Spolu-
kladatelem spolu s dalšími bývalými členy Činu (např. M. Růžkem), mj. S. Zázvorková (*1922), Rud. Kopecký, začínal zde i h. Miloš Kopecký (1922-1996). Rep. 1944 *Krysař*, pásmo z českých pohádek, *Píseň obyčejná* (Gorbatov, nemohlo být uvedeno pod jeho jménem, uváděno jako původně lidové vyprávění), *Faust III.*, historie podivná (úprava Podivuhodného příběhu doktora Fausta, Herrmann). Chudé divadlo, působila prostota výrazu založeného na přesvědčivém mluvním projevu.

Od 1943 Družstvo spojených umělců provozovalo také v sále Osvětového odboru ve Štěpánské ul. divadlo poezie nazvané *Malá scéna*, řídil je básník a redaktor M. Vacík.

1943 v Husově domě v Jungmannově ul. „*divadlo básníků*“ recitátorky Alexandry Hájkové, která předtím vystupovala na různých místech Prahy.

1946-1958 *Divadlo oddechu*, převedeno do ZK ROH při odboru požárního zabezpečení.

50. léta DDS *Divadlo mladých pionýrů*, sídlo na nám. Gorkého (Senovážném) v budově, kde později divadlo Loutka. *Dkr Jiráskova pedagogického gymnázia* v Ostrovní ul. vedl Dalimil Klapka (později profes. h.).

1952-1956 *DrS PF UK*, od 1953 jako *Dramatický soubor VŠP*, v ul. Rettigové, ved. Al. Nosek (později r. ČT) a Lad. Smoljak, sdružoval studenty všech oborů. V 1. sezoně v r. A. Noska (student DAMU, později r. ČT) *Hrátky s čertem* (Drda), *Ženitba* (Gogol). *Figarova svatba* (Beaumarchais), r. M. Lukeš (student div. vědy DAMU, později překladatel, prof. FF UK). Od školního roku 1953/54 se DrS výrazně rozšířil o studenty nově vzniklé VŠP, několik insc. a hudebně-literárních pořadů, estrád, časté zájezdy též mimo Prahu. R. Lad. Smoljak, Rud. Faltejsek, J. Švec, např. *Zdravý nemocný* (Molière), *Lhář* (Goldoni), *Komedie plná omylů* (Shakespeare), *Čarokrásná ševcová* (Lorca), *Zvíkovský rarášek* a *Paní mincmistrová* (Stroupežnický), *Ženský boj* (Klicpera), často h. v Divadle Koruna na Vinohradech. Přední členové DrS pak v div. aktivitě úspěšně pokračovali jako pedagogové v amatérských souborech, i jako profes. divadelníci (např. Lad. Smoljak v Brandýse n. L., poté s dalšími členy - M. Čepelka, Z. Svěrák - v Div. Járy Cimrmana; V. Hejhalová v Kroměříži - h.